

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการตัดสินใจทางธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้า การกู้ยืมเงินหรือการลงทุนซื้อหุ้น สิ่งหนึ่งที่จะใช้ในการประกอบการตัดสินใจ คือ งบการเงินของกิจการ เมื่องบการเงินมีความสำคัญ ผู้บริหารของกิจการต้องการให้งบการเงินแสดงฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานที่ดี เพื่อที่จะได้รับโอกาสที่จะขยายธุรกิจเพิ่มขึ้น งบการเงินจัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากจะให้ข้อมูลแก่กลุ่มผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า เจ้าหนี้อื่น และสาธารณชน เป็นต้น และยังสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร อาจดูได้จากผลตอบแทนของผู้บริหารจะได้รับว่า ผลตอบแทนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผลของการปฏิบัติงาน และในปัจจุบันมีแนวทางเลือกให้ถือปฏิบัติหลายวิธีการบัญชี และสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ขัดต่อหลักการบัญชีรับรองทั่วไป เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 สินค้าคงเหลือ การตีราคาสินค้าคงเหลือต้องตีตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ต้องคำนวณราคาทุนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดแนวทางให้ปฏิบัติในการคำนวณราคาทุนของสินค้าคงเหลือไว้ 3 วิธี คือ วิธีราคาเจาะจง วิธีเข้าก่อนออกก่อน และวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ซึ่งการอนุญาตให้บริษัทสามารถนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกันมาใช้ได้ตามความเหมาะสมของสภาพธุรกิจ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารเลือกใช้วิธีบัญชีเพื่อวัตถุประสงค์ใด ประสงค์หนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายงานการเงินขาดลักษณะเชิงคุณภาพไป ดังนั้น ผู้ใช้งบการเงินควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารในการเลือกใช้นโยบายบัญชี และผลกระทบที่มีต่องบการเงินของแต่ละกิจการก่อนนำงบการเงินไปใช้เพื่อการประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจการที่มาตรฐานการบัญชี กำหนดแนวทางการปฏิบัติการค้าสินค้าคงเหลือที่สามารถให้ผู้บริหารเลือกนโยบายการค้าสินค้าคงเหลือได้ตามความเหมาะสมของธุรกิจ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสงสัยว่า ปัจจุบันบริษัทในประเทศไทยใช้นโยบายการค้าสินค้าคงเหลือวิธีใด ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ว่าส่วนใหญ่

ใช้วิธีการตราคาสินค้าคงเหลือวิธีใด และปัจจัยใดที่เป็นเหตุให้เลือกวิธีการตราคาสินค้าคงเหลือผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัย 4 ด้านที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตราคาสินค้าคงเหลือ คือ ด้านประเภทอุตสาหกรรม ด้านขนาดของกิจการ ด้านผลตอบแทนผู้บริหาร และด้านจำนวนคณะกรรมการบริษัท และยังได้ศึกษาผลกระทบจากเลือกใช้นโยบายการตราคาสินค้าคงเหลือที่แตกต่างกัน จะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินหรือไม่ และความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการเงินกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเลือกนโยบายการตราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากการเลือกใช้นโยบายสินค้ำคงเหลือ ด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยระหว่างฐานะการเงินกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตราคาสินค้าคงเหลือด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย โดยศึกษาปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านประเภทอุตสาหกรรม ด้านขนาดกิจการ ด้านผลตอบแทนผู้บริหาร และด้านจำนวนคณะกรรมการของบริษัท พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบต่อฐานะการเงิน เช่น อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราการหมุนเวียนสินค้ำคงเหลือ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการเงินกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ปี พ.ศ. 2552- 2556

2. กลุ่มประชากร

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ของกลุ่มธุรกิจทุกประเภท โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ถึง ปี พ.ศ.2556

สมมติฐานของการศึกษา

1. สมมติฐานเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ดังนี้
  - 1.1. ประเภทอุตสาหกรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย
  - 1.2. ขนาดของกิจการ มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย
  - 1.3. ผลตอบแทนของผู้บริหาร มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าด้วยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย
  - 1.4. จำนวนคณะกรรมการของบริษัท มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ย
2. สมมติฐานเกี่ยวกับ เปรียบเทียบการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยมีผลกระทบต่อฐานะการเงินบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ดังนี้
  - 2.1. บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน มีผลกระทบต่ออัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ต่ำกว่า การเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย
  - 2.2. บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนมีผลกระทบต่ออัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ต่ำกว่า การเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย
  - 2.3. บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือเข้าก่อนออกก่อน มีผลกระทบต่ออัตราส่วนกำไรขั้นต้น ต่ำกว่า การเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย
  - 2.4. บริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนมีผลกระทบต่ออัตรากำไรขั้นต้นสินค้านำเข้าต่ำกว่า การเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีถัวเฉลี่ย

3. สมมติฐานเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะการเงินกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

3.1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือวิธี
เข้าก่อนออกก่อน มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ (MAI)

3.2. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือ
วิธีเข้าก่อนออกก่อนมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

3.3. อัตราส่วนกำไรขั้นต้นของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือวิธีเข้า
ก่อนออกก่อน มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม
เอ ไอ (MAI)

3.4. อัตราการหมุนเวียนสินค้างเหลือของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าง
คงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

3.5. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือวิธี
ถัวเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
(MAI)

3.6. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือ
วิธีถัวเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ
ไอ (MAI)

3.7. อัตราส่วนกำไรขั้นต้นของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้างเหลือวิธีถัว
เฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
(MAI)

3.8. อัตราการหมุนเวียนสินค้างเหลือของบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าง
คงเหลือวิธีถัวเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ (MAI)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

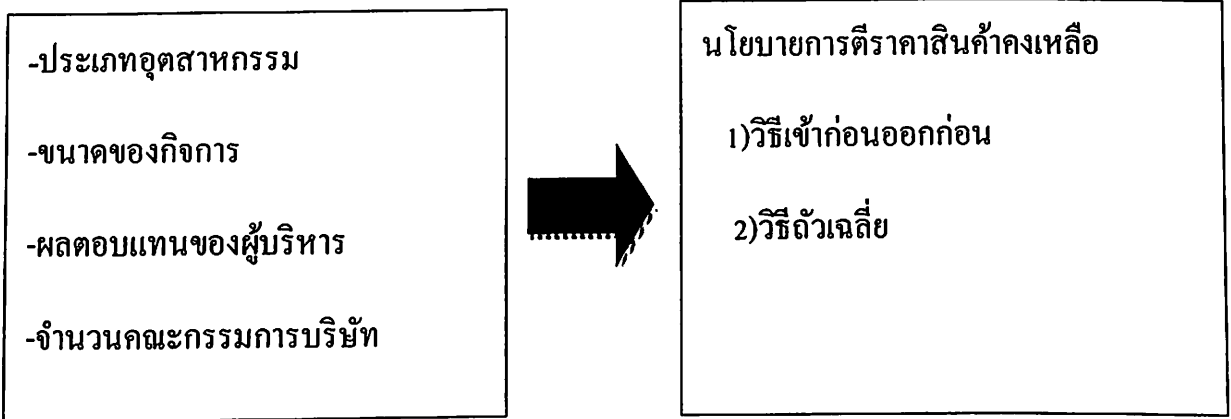
1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายการตราราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

(Independent variables)

(Dependent variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

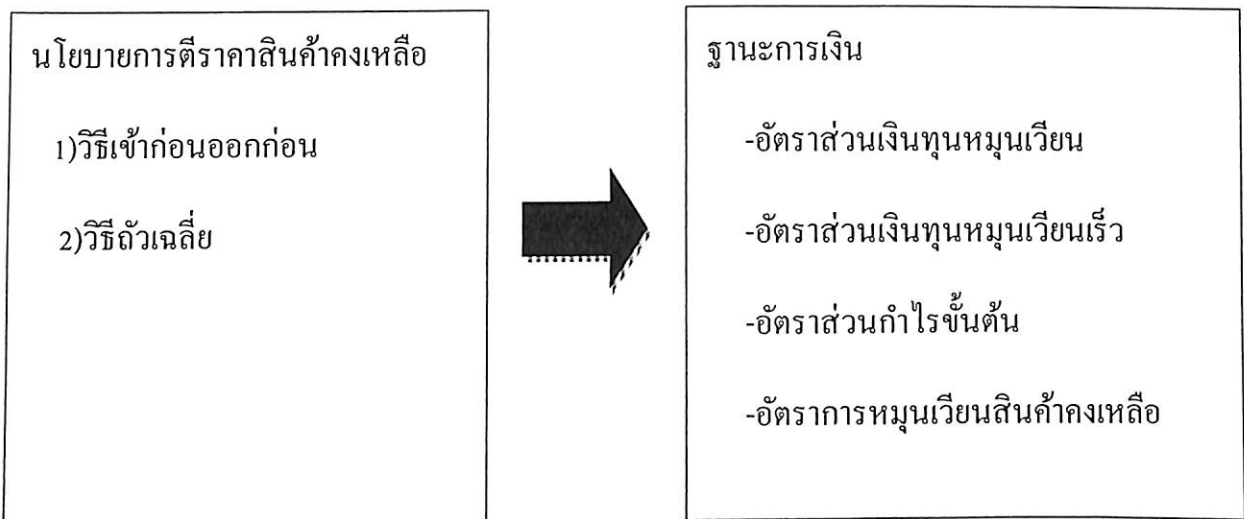
2. เปรียบเทียบการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยมีผลกระทบต่อฐานะการเงินบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

(Independent variables)

(Dependent variables)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

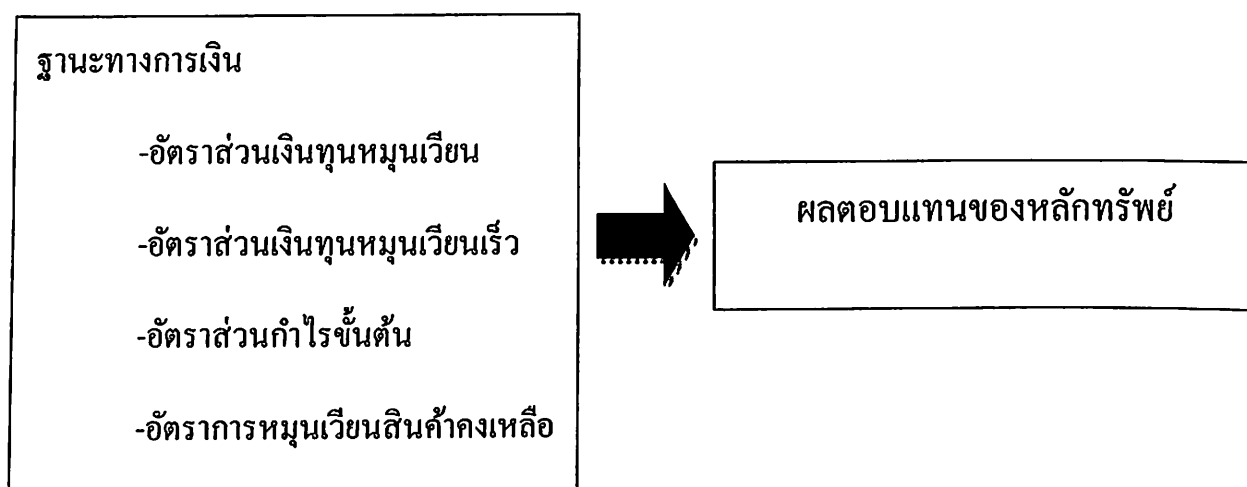
3. ความสัมพันธ์ของฐานะการเงินที่เลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent variables)

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Contribution to knowledge)

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ใช้งบการเงินในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะนักลงทุน มีความเข้าใจในข้อมูลมากขึ้น และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ ได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการตีราคาสินค้าคงเหลือ โดยวิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยและใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจในการเลือกใช้นโยบายการตีราคาสินค้าคงเหลือ
3. เป็นหลักฐานทางวิชาการสำหรับผู้สนใจที่จะนำไปศึกษา หรือเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการวิจัยครั้งต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สินค้าคงเหลือ (Inventory) หมายถึง สินค้าที่มีไว้สำหรับขาย หรือทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการผลิตเพื่อที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงเป็นสินค้าคงเหลือ
2. ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (MAI) หมายถึง ตลาดที่ทำหน้าที่เป็นตลาดทุน เพื่อให้กิจการต่างๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ จะเน้นไปที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (เอสเอ็มอี - SME) และกิจการเกี่ยวกับนวัตกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้กิจการขนาดเล็ก ที่ไม่สามารถเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ได้มีหนทางในการระดมทุน รวมทั้งสนับสนุนอุตสาหกรรมร่วมลงทุน (Venture capital) เพื่อเพิ่มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
3. ผลตอบแทนของหลักทรัพย์ หมายถึง ผลตอบแทนจากการลงทุนประเภทต่าง ๆ ผลประโยชน์ที่ผู้ลงทุนได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้นๆ